

Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті
Казахский национальный педагогический университет имени Абая
Abai Kazakh National Pedagogical University

ХАБАРШЫ ВЕСТНИК

«Филология ғылымдары» сериясы
Серия «Филологические науки»
Series «Philological sciences»
№ 4 (90), 2024

Алматы, 2024

Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті
Казахский национальный педагогический университет имени Абая
Abai Kazakh National Pedagogical University

ХАБАРШЫ ВЕСТНИК

«Филология ғылымдары» сериясы
Серия «Филологические науки»
Series «Philological sciences»
№ 4 (90), 2024

Абай атындағы
Қазақ ұлттық педагогикалық
университеті

ХАБАРШЫ
«Филология ғылымдары» сериясы
№4 (90), 2024 ж.

Шығару жиілігі – жылына 4 нөмір.
2000 ж. бастап шығады.

Бас редактор:
филол.ғ.д., проф. Абишева С.Д.

Бас редактордың орынбасары:
филол. ғ. д., проф. Есенова К.У.

Ғылыми редактор:
PhD, қауымд. проф. м.а. Сабирова Д.А.

Редакциялық алқа:
филол. ғ. к., қауымд. проф. Жиренов С.А.
филол. ғ. к., қауымд. проф. Сатемирова Д.А.
филол.ғ.д., проф., Эл-Фараби ат. ҚазҰУ

Джолдасбекова Б.У.
пед.ғ.д., проф., эл-Фараби ат. ҚазҰУ

Салханова Ж.Х.
филол.ғ.д., проф., ҚазҰҚызПУ

Кынова Ж.К.
PhD, қауымд. проф.м.а., Т. Жүргенов ат.
Қазақ ұлттық өнер академиясы

Жалалова А.М.
филол.ғ.д., доцент, Таулы Алтай
мемлекеттік университеті

Алексеев П.В. (Ресей)
филол. ғ.д., проф., Ресей халықтар
достығы университеті

Бахтикереева У.М. (Ресей)
филол.ғ.д., проф., Варминь-Мазур
университеті Киклевич А.К. (Польша)

PhD, проф., Джордж Вашингтон
университеті Роллберг П. (АҚШ)
PhD, проф., Орталық Ланкашир
университеті

Табачникова О.М. (Ұлыбритания)

Жауапты хатшы:
PhD, қауымд. проф. м.а. Серикова С.К.

Техникалық хатшы:
филол.ғ.к., қауымд. проф. Османова З.Ж.

© Абай атындағы Қазақ ұлттық
педагогикалық университеті, 2024

Қазақстан Республикасының
Мәдениет және ақпарат министрлігінде
2009 жылы мамырдың 8-де тіркелген
№10109-Ж

Басуға 30.12.2024 қол қойылды.
Пішімі 60x84 1/8. Көлемі 15,1 е.б.т.
Тапсырыс 173.

050010, Алматы қаласы,
Достық даңғылы, 13.
Абай атындағы ҚазҰПУ
Абай атындағы Қазақ ұлттық
педагогикалық университетінің
«Ұлағат» баспасы

МАЗМҰНЫ
СОДЕРЖАНИЕ
CONTENT

ТІЛ БІЛІМІ
ЛИНГВИСТИКА
LINGUISTICS

Arkhangelskaya A. Magical gesture in the sign cultural and national space of Ukrainian and Russian phraseology..... 5

Архагельская А.М. Украин және орыс фразеологизмдерінің символдық-мәдени және ұлттық кеңістігіндегі сикырлы кимыл

Архагельская А.М. Магический жест в знаково-культурном и национальном пространстве украинской и русской фразеологии

Адибаева Ш.Т., Казабеева В.А. Классификация триггерных тем. К вопросу проведения судебной лингвистической экспертизы..... 15

Адибаева Ш.Т., Казабеева В.А. Трэггерлі тақырыптарды сыртқылау. Соттық лингвистикалық сараптама жүргізу мәселесіне қатысты

Adibayeva S., Kazabeyeva V. Classification of trigger topics. The issue of conducting forensic linguistic expertise

Кенжегалиева М.К. Көптілділік жағдайында жастар арасында қазақ тілін қолдану динамикасының өзгеруі..... 22

Кенжегалиева М.К. Изменение динамики использования казахского языка среди молодежи в условиях полиязычия

Kenzhegaliyeva M. Changes in the dynamics of the use of the Kazakh language among young people in the context of multilingualism

ӘДЕБИЕТТАНУ
ЛИТЕРАТУРОВЕДЕНИЕ
LITERARY STUDIES

Абишева С.Д., Атембаева Г.А., Хавайдарова М.М. Образ Казахстана в художественной литературе..... 34

Абишева С.Д., Атембаева Г.А., Хавайдарова М.М. Көркем әдебиеттегі Қазақстан бейнесі

Abisheva S., Atembayeva G., Khavaidarova M. The image of Kazakhstan in fiction

Бисенғали З.-Г.Қ., Жолдасқалиқызы Ә. «Даңқ пен дақпырт» романындағы дәуір шындығы..... 41

Бисенғали З.-Г.Қ., Жолдасқалиқызы А. Реалии эпохи в романе «Известность и молва»

Bisengali Z.-G., Zholdaskalikyzy A. The realities of the era in the novel «Fame and rumor»

Казахский национальный педагогический университет имени Абая

ВЕСТНИК

Серия «Филологические науки» №4 (90), 2024 г.

Периодичность – 4 номера в год. Выходит с 2000 года.

Главный редактор
д.филол.н., проф. Абишева С.Д.

Зам. гл. редактора
д.филол.н., проф. Есенова К.У.
Научный редактор
PhD, и.о.ассоц.проф. Сабирова Д.А.

Редакционная коллегия:
к.филол.н., ассоц. проф. Жиренов С.А.
к.филол.н., ассоц. проф. Сатемирова Д.А.
д.филол.н., проф., КазНУ имени Аль-Фараби Джолдасбекова Б.У.
д.пед.н., проф., КазНУ имени Аль-Фараби Салханова Ж.Х.
д.филол.н., проф., КазНУ имени Аль-Фараби Жынова Ж.К.
PhD, и.о.ассоц.проф. КазНАИ имени Т. Жургенова Жалалова А.М.
д.филол.н., доцент, Горно-Алтайский государственный университет Алексеев П.В. (Россия)
д.филол.н., проф., РУДН Бахтикерева У.М. (Россия)
д.филол.н., проф., Варминьско-Мазурский университет Киклевич А.К. (Польша)
PhD, проф., Университет Джорджа Вашингтона Роллберг П. (США)
PhD, проф., Университет Центрального Ланкашира Табачникова О.М. (Великобритания)

Ответственный секретарь:
PhD, и.о.ассоц.проф. Серикова С.К.

Технический секретарь:
к.филол.н., ассоц. проф. Османова З.Ж.

© Казахский национальный педагогический университет им. Абая, 2024

Зарегистрировано в Министерстве культуры и информации РК 8 мая 2009 г. №10109-Ж

Подписано в печать 30.12.2024.
Формат 60x84 1/8. Объем 15,1 уч.-изд.л.
Заказ 173.

050010, г. Алматы,
пр. Достык, 13. КазНПУ им. Абая

Издательство «Ұлағат»
Казахского национального педагогического университета имени Абая

Герчинска Д. Казахстанско-польские литературные связи: исследование взаимовлияния и культурного обмена..... 46

Герчинска Д. Қазақстан-Польша әдеби байланысы: өзара әсері және мәдени қарым-қатынасты зерттеу
Gierczyńska D. Kazakh-Polish literary relations: a study of mutual influence and cultural exchange

Казтаева А.К., Токшылыкова Г.Б. Өмір тарихтың өзінен алынған туынды..... 53

Казтаева А.К., Токшылыкова Г.Б. Художественное произведение, рожденное самой историей жизни
Kaztayeva A., Tokshylykova G. A work of art, born from the very history of life

Нурақбаева А., Мәтбек Н. Қазақ прозасындағы микрожанрлардың жанрлық ерекшеліктері..... 59

Нурақбаева А., Мәтбек Н. Жанровые особенности микрожанров в казахской прозе
Nurakbayeva A., Matbek N. Genre characteristics of microgenres in Kazakh prose

Оспанов Е.Т., Мергенбаева А. Е. Қазіргі қазақ балалар әдебиетінде фольклорлық символиканы қолдану: психолінгвистикалық аспектілері..... 65

Оспанов Е.Т., Мергенбаева А. Е. Использование фольклорной символики в современной казахской детской литературе: психолінгвистические аспекты
Ospanov Y., Mergenbayeva A. The use of folklore symbols in modern Kazakh children's literature: psycholinguistic aspects

Тлеубекова Б.Т. Көркем шығармалардағы элеуметтік мәселе..... 78

Тлеубекова Б.Т. Социальная проблема в произведениях искусства
Tleubekova B. Social problem in works of art

ПЕДАГОГИКА МЕН ӘДІСТЕМЕ МӘСЕЛЕЛЕРІ ПРОБЛЕМЫ ПЕДАГОГИКИ И МЕТОДИКИ PROBLEMS OF PEDAGOGY AND METHODOLOGY

Оспанов Е.Т., Жетписов Е.Ж. Орта мектепте фольклорлық шығармаларды жасанды интеллект арқылы оқыту әдістемесі (5-7 сынып)..... 84

Оспанов Е.Т., Жетписов Е.Ж. Методика преподавания фольклорных произведений с использованием искусственного интеллекта в средней школе (5-7 классы)
Ospanov Y., ZhetpisoV Y. Methodology for teaching folklore works using artificial intelligence in secondary schools (grades 5-7)

**Abai Kazakh National
Pedagogical University
BULLETIN
№4 (90), 2024**

Editor-in-chief

*Doctor of Philological Sciences, Professor
Abisheva S.*

Deputy Editor-in-chief

*Doctor of Philological Sciences, Professor
Essenova K.
Scientific Editor
PhD, Associate Professor Sabirova D.*

Editorial board

*Candidate of Philological Sciences, Associate
Professor Zhirenov S.*

*Candidate of Philological Science, Associate
Professor Satemirova D.*

*Doctor of Philological Sciences, Professor,
Al-Farabi Kazakh National University*

Dzholdasbekova B.

*Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,
Al-Farabi Kazakh National University*

Salkhanova Zh.

*Doctor of Philological Sciences, Professor,
Kazakh National Women's Teacher Training
University Kiyнова Zh.*

*PhD, Associate Professor, T. Zhurgenov
Kazakh National Academy of Arts*

Zhalalova A.

*Doctor of Philological Sciences, Associate
Professor, Gorno-Altaysk State University*

Alekseyev P. (Russia)

*Doctor of Philological Sciences, Professor,
RUDN Bakhtikireeva U.* (Russia)

*Doctor of Philological Sciences, Professor,
University of Warmia and Mazury*

Kiklewicz A. (Poland)

*PhD, Professor, George Washington
University Rollberg P.* (USA)

*PhD, Professor, University of Central
Lancashire Tabachnikova O.* (The United
Kingdom)

Executive Secretary

PhD, Associate professor Serikova S.

Technical Secretary

*Candidate of Philological Sciences, Associate
professor Osmanova Z.*

©Abai Kazakh National Pedagogical
University, 2024

Registered
in the Ministry of Culture and Information of the
Republic of Kazakhstan
8 May 2009 No 10109-Zh/Ж

Signed in print 30.12.2024
Format 60x84 1/8. Volume 15,1
teaching and publishing lists.
Order 173.

050010, Almaty, Dostyk avenue 13,
Abai KazNPU
Publishing House "Ulagat" of the Abai Kazakh
National Pedagogical University

Umarova A. CLIL technology in teaching Russian language
to students-historians at a pedagogical university..... 90

Умарова А.Б. Педагогикалық жоғары оқу орнында
тарихшы-студенттерге орыс тілін оқытуда CLIL
технологиясы

Умарова А.Б. CLIL в обучении русскому языку
студентов-историков в педагогическом вузе

**ЖУРНАЛИСТИКА
ЖУРНАЛИСТИКА
JOURNALISM**

Мадиев С., Шарапиева Р. Интерактивті ортадағы баспа
өнімдері: дәстүрлі және жаңа медиа байланысы..... 97

Мадиев С., Шарапиева Р. Печатная продукция в
интерактивной среде: традиционные и новые
медиакоммуникации

Madiyev S., Sharapiyeva R. Printed products in an
interactive environment: traditional and new media
communications

**АУДАРМАТАНУ
ПЕРЕВОДОВЕДЕНИЕ
TRANSLATION STUDIES**

Мукашева А.А. Аударма ісіндегі заң терминдерінің
лингвомәдени және құқықтық ерекшеліктері..... 103

Мукашева А.А. Лингвокультурные и правовые
особенности юридических терминов в переводческом
деле

Mukasheva A. Linguocultural and legal features of legal
terms in translation

Біздің авторлар..... 115

**Наши авторы
Our authors**

**ЖУРНАЛИСТИКА
ЖУРНАЛИСТИКА
JOURNALISM**

FTAMP 14.85.35

10.51889/2959-5657.2024.90.4.014

Мадиев С.¹, Шарапиева Р.^{2*}

^{1,2}ал-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті

e-mail: sansyzbay.madiev@mail.ru

*e-mail: sharapievarysaldy@gmail.com

**ИНТЕРАКТИВТІ ОРТАДАҒЫ БАСПА ӨНЕМДЕРІ ДӘСТҮРЛІ ЖӘНЕ ЖАҢА
МЕДИА БАЙЛАНЫСЫ**

Аңдатпа

Жаңа медиа мен дәстүрлі медианың қоғам мен мәдениетке әсері туралы пікірлер мен теориялар кеңінен зерттелген және осы саладағы ғалымдардың ойлары түрлі көзқарастарды ұсынылады. Мақалада жаңа медиа мен дәстүрлі медианы салыстыра отырып, олардың қоғамның ақпараттық, мәдени және әлеуметтік құрылымдарына қалай ықпал ететіні талқыланды. Маклюэн мен Мұртаза сияқты ғалымдардың ойлары жаңа медиа мен дәстүрлі медианың әсерін түсіну мен қоғамның ақпараттық құрылымын талдауда маңызды орын алады. Бұл зерттеулер қазіргі қоғамның ақпараттық және мәдени өзгерістеріне қатысты терең түсінік беріп, медиа мен коммуникацияның рөлін айқындайды. Жаңа медиа үнемі өзгеріп, дамып отырады. Бұл ғалымдардың еңбектері жаңа медиа мен дәстүрлі медианың қоғам мен мәдениетке әсерін түсінуге көмектеседі.

Түйін сөздер: медиа, коммуникация, қоғам, интерактивті орта, мәдениет, баспа өнімдері

Мадиев С.¹, Шарапиева Р.^{2*}

^{1,2}Казахский национальный университет имени аль-Фараби

e-mail: sansyzbay.madiev@mail.ru

*e-mail: sharapievarysaldy@gmail.com

**ПЕЧАТНАЯ ПРОДУКЦИЯ В ИНТЕРАКТИВНОЙ СРЕДЕ: ТРАДИЦИОННЫЕ
И НОВЫЕ МЕДИАКОММУНИКАЦИИ**

Аннотация

Мнения и теории о влиянии новых и традиционных медиа на общество и культуру широко изучены, а взгляды исследователей в этой области охватывают разные подходы. В статье обсуждается, как новые и традиционные медиа влияют на информационные, культурные и социальные структуры общества, путем их сравнения. Мысли таких ученых, как Маклюэн и Муртаза, занимают важное место в понимании влияния медиа и анализе информационных структур общества. Эти исследования предоставляют глубокое понимание информационных и культурных изменений в современном обществе, подчеркивая роль медиа и коммуникаций. Новые медиа постоянно меняются и развиваются. Работы этих ученых помогают лучше осознать влияние новых и традиционных медиа на общество и культуру.

Ключевые слова: медиа, коммуникация, общество, интерактивная среда, культура, печатная продукция

Madiyev S¹., Sharapiyeva R^{2*}

^{1,2}Al-Farabi Kazakh National University

e-mail: sansyrbay.madiyev@mail.ru

*e-mail: sharapievarysaldy@gmail.com

PRINTED PRODUCTS IN AN INTERACTIVE ENVIRONMENT: TRADITIONAL AND NEW MEDIA COMMUNICATIONS

Abstract

Opinions and theories about the influence of new and traditional media on society and culture have been widely studied, offering diverse perspectives from scholars. The article discusses how new and traditional media impact society's informational, cultural, and social structures by comparing them. The ideas of scholars like McLuhan and Murtaža play a significant role in understanding media influence and analyzing society's informational structures. These studies provide profound insights into the informational and cultural changes in modern society, highlighting the role of media and communication. The works of these scholars help better understand the impact of new and traditional media on society and culture.

Key words: media, communication, society, interactive environment, culture, printed products

Кіріспе. Қазіргі ақпараттық технологиялар мен цифрлық коммуникациялардың дамуы баспа өнімдерінің жаңа формаларының пайда болуына алып келді. Дәстүрлі баспа өнімдері газеттер мен журналдар секілді медиа құралдары арқылы ақпаратты таратып келсе, қазіргі таңда бұл орта интерактивті құрылғылар мен интернетке негізделген жаңа медианың дамуымен қатар дамып отыр [1]. Осы өзгерістер баспа өнімдерін интерактивті ортада пайдаланудың жаңа мүмкіндіктерін ашады. Қазіргі уақытта жиі айтылатын пікірлердің бірі – дәстүрлі және жаңа медианың өзара үйлесімді жұмыс істеп, бірін-бірі толықтыратыны туралы [2]. Себебі, шамамен 10 жыл бұрын газет-журналдар өздерінің әлеуметтік желілердегі парақшаларын құра бастаған болатын, бұл үрдіс әлі күнге дейін жалғасып келеді. Олардың кейбірі дәстүрлі форматтан бас тартып, толығымен электронды жүйеге көшті. Қазіргі уақытта әлеуметтік желі технологиялардың қарқынды дамуымен бірге маңызды рөл атқарады. Ол қоғамның өркендеуіне және әлемдік деңгейде тілге немесе географиялық орналасуға тәуелсіз байланыс орнатуға мүмкіндік беретін таптырмас құралға айналды. Әлеуметтік желі платформаларының дамуы жаңа коммуникация түрлерінің қалыптасуына қолайлы жағдай жасауда. Бұл үрдіс дәстүрлі медианың бірқатар салаларының қызметін тоқтатуына ықпал етуде.

Бұл мақалада баспа өнімдерінің интерактивті ортадағы рөлі, олардың трансформациясы, жаңа мүмкіндіктері және болашағы қарастырылады. Сондықтан да ғылыми зерттеу нысаны осы болмақ.

Әдістер мен материалдар. Медиа журналистика — тек мәтіндік мазмұнмен шектелмей, аудио, видео, фото және анимациялық элементтер арқылы ақпарат жеткізетін көпфункционалды құрал [3]. Қазіргі таңда бұқаралық ақпарат құралдарын үлкен екі топқа бөліп қарастыруға болады: а) дәстүрлі бұқаралық ақпарат құралдары, б) жаһандану дәуіріндегі жаңа медиа. Дәстүрлі медиа – бұл ақпаратты тарату мен коммуникацияның бұрыннан келе жатқан, дәстүрлі түрлері. Бұған газет-журналдар, радио, теледидар және кітаптар сияқты бұқаралық ақпарат құралдары жатады. Дәстүрлі медианың да өзіндік артықшылықтары мен кемшіліктері бар. Артықшылықтары, ақпараттың сенімділігі жоғары, кең аудиторияны қамтыған, тарихи және мәдени мұраларды сақтауда біз үшін өте маңызды тасқа басылып қалған құжат болып табылады. Кемшілігі ақпарат тарату жылдамдығының баяулығы, қолданушылардың кері байланыс мүмкіндігінің төмендігі, жаңа медиаға қарағанда шектеулі қолжетімділік. Дәстүрлі медиа туралы ғалымдардың пікірлері оның қоғамдағы рөлі мен өзгерістеріне байланысты әртүрлі. Олар дәстүрлі медианың маңыздылығын атап өтсе де, оның

жаңа медиа алдында қалай өзгеріп жатқанын да талдайды. Әлемдік сарапшы Маршалл Маклюэн дәстүрлі медиаға ерекше көзқарас танытқан ғалым. Оның «Медиа – бұл хабарлама» деген тұжырымдамасы бойынша, медиа тек ақпарат жеткізуші емес, қоғам мен адам санасына терең әсер ететін құрал [4]. Ол дәстүрлі медианы «ыстық» және «салқын» деп бөлді: «Ыстық медиа»: Толық ақпарат беріп, адамның қосымша ойлануын талап етпейтін медианы білдіреді. Мысалы, баспасөз немесе радио. Бұл медиа түрлері детальдарды терең қамтып, тыңдаушыны немесе оқырманды пассивті қабылдаушы етеді. «Салқын медиа»: Ақпаратты толық жеткізбей, адамды белсенді түрде ойлануға және қатысуға шақыратын медиа. Мысалы, теледидар немесе мультимедиялық құралдар. Маклюэннің пікірінше, медиа – тек ақпарат таратушы емес, ол адамның мәдениетін, қарым-қатынасын және дүниетанымын өзгертетін күшті құрал. Дәстүрлі медианың әсері адамдарды бірдей ойлауға мәжбүрлеп, қоғамдағы құндылықтарды қалыптастырады. Бірақ жаңа медиаға көшу бұл динамиканы өзгертуде. Қазақ ғалымдары дәстүрлі медиа туралы зерттеулерінде оның ұлттық мәдениет пен тілдің сақталуындағы рөлін ерекше атап өтеді. Сонымен қатар, дәстүрлі медианың жаңа медиамен бәсекелестігі және оның болашағы туралы да пікір білдіреді. Шерхан Мұртаза: Қазақ журналистикасының негізін қалаушылардың бірі ретінде дәстүрлі медианың ұлттық құндылықтарды насихаттаудағы маңызды рөлін атап өткен. Оның пікірінше, газеттер мен теледидар ұлттық сананы қалыптастыруда шешуші құрал болып табылады [5]. Оның пікірінше: дәстүрлі медиа – халықтың мәдениеті мен тарихын дәріптеудің, ұлттың рухын сақтаудың негізгі құралы. Газеттер мен теледидар арқылы ұлттық құндылықтарды тарату халықтың санасын оятуға және бірегейлігін сақтауға ықпал етеді. Шерхан Мұртаза медиа тек ақпарат таратып қана қоймай, қазақ тілін дамыту мен ұлттық мәдениетті насихаттау алаңы болуы керек деп атап өтті. Оның баспасөзде және теледидарда көтерген тақырыптары көбіне осы мәселелерге арналды. Мұртаза журналистика тек ұлттық мұраттарға қызмет етіп қана қоймай, қоғамдағы әділетсіздікті ашып көрсетуі тиіс деген ұстанымда болды. Ол журналистерді ұлттық идеологияны жеткізуші және қорғаушы ретінде көрді [6]. Осы көзқарастар дәстүрлі медианың әлеуетін ашып, оның қоғамды тәрбиелеудегі, ұлттық бірлікті нығайтудағы орнын анықтайды. Қазақ ғалымдарының пікірлерінде дәстүрлі медианың ұлттық болмыс пен құндылықтарды сақтаудағы рөлі ерекше орын алады. Олар жаңа медианың ықпалына қарамастан, дәстүрлі БАҚ-тың маңыздылығын жоғалтпау керектігін баса айтады [7].

Нәтижелер және талқылау. Шерхан Мұртаза мен Маршалл Маклюэн дәстүрлі медианың рөлі туралы ой айтқанымен, олардың көзқарастарындағы мен басымдықтар әртүрлі. Өйткені, олар әртүрлі мәдениет пен мақсатты аудиторияға негізделген. Екеуі де медиа қоғамды өзгертуші және қалыптастырушы күш екенін мойындайды. Шерхан үшін медиа – ұлттық сана мен әділеттің жаршысы. Маклюэн үшін медиа – адам санасы мен мәдениетін өзгертетін технологиялық құрал. Шерхан журналистердің шыншылдыққа, әділетке негізделген жауапкершілігін ерекше атап өтсе, Маклюэн медианың өз құрылымы арқылы қоғамға ықпал етуін жауапкершілік ретінде қарастырады. Шерхан Мұртаза дәстүрлі медианы ұлттық мәдениетті, тіл мен құндылықтарды сақтаудың құралы ретінде қарастырса, Маклюэн медиа құралын технологиялық және мәдени эволюцияның бөлігі ретінде зерттеді, ұлттық ерекшеліктерден гөрі ғаламдық өзгерістерге назар аударды. Бірінші баспасөз білгірі практикалық, қоғамдық бағытта ойлап, журналистиканы халықтың мұң-мұқтажын жеткізетін құрал деп санады. Екінші ғалым теориялық тұрғыда медианың құрылымы мен оның адамның қабылдауына әсерін зерттеді. Алғашқысы дәстүрлі медианы (газет, теледидар) ұлттық идеологияның ажырамас бөлігі деп көрсе, екіншісі дәстүрлі медианы «ыстық» және «салқын» деп бөліп, олардың адамның ойлауына қалай әсер ететінін талдады [8]. Екеуі де медиа арқылы қоғамға ықпал етуге мән бергенімен, көзқарастарының негізі мен басымдықтары әртүрлі. Бұл ғалымдардың пікірлері дәстүрлі медианың ақпарат таратудағы ықпалы мен оның әлеуметтік, саяси және мәдени салдарларын көрсетеді. Дәстүрлі медиа ол өз заманының жауһары, бірақ бізде заман талабына сай өзгеруге міндетті екенімізді өмірдің өзі сұранып отыр.

Қазіргі уақытта «жаңа медиа» ұғымы кеңінен қолданылып келеді. ХХІ ғасыр – ғылым, білім және технология дәуірі болғандықтан, медиа да жаңа форматтарға бейімделуде. Бүгінде ұялы телефон мен компьютердің көмегімен ақпаратты жылдам әрі оңай алуға мүмкіндік бар, бұл медианың жаңашылдыққа қарай бет бұрғанын көрсетеді. Жаңа медианың өзіндік артықшылықтары бар: Статистика бойынша, заманауи адам интернеттегі ақпаратты 10 секундтан аса уақыт бойы таба алмаса, ашулана түседі. Қолжетімділік. Бүгінде ақпаратқа ие болу үшін газет-журнал сататын киоскке, не почтаға барудың қажеті жоқ. Барлығын интернеттен табуға болады. Баға. Сіз үйіңіздегі ғаламторға, не ұялы телефоныңыздағы тарифке неше теңге жұмсайсыз? Безлимитті тарифтер арқылы, ақпарат қандай құнды болмасын, оған төленетін тариф құны бірдей болып қала береді. Бәсеке және Сапа. Ақпараттың қолжетімділігі, БАҚ өкілдерін тұтунышыларға тез арада сапалы ақпарат ұсынуды талап етеді. Жаңа медиа дәстүрлі медиадан көптеген ерекшеліктерімен айрықшаланады. Ең бастысы – уақыт үнемдеу мүмкіндігі. Смартфон немесе басқа да заманауи технологиялардың арқасында ақпаратты кез келген жерде және кез келген уақытта алуға болады. Ғаламтордың бұл бағыттағы ықпалы айқын. Қазіргі таңда оқырмандар жаңалықтарды қағаз басылымдардан емес, сайттар мен әлеуметтік желілерден оқуды жөн көреді. Газет оқып отырған адамды көру сирек құбылысқа айналды, себебі көпшіліктің қолында смартфон бар. Сонымен қатар, жаңа медиа пайдаланушыларға өз пікірлерін білдіріп, оны достарымен бөлісу мүмкіндігін ұсынады. Дегенмен, бұл дәстүрлі медианың толық жойылды дегенін білдірмейді. Газеттер мен журналдардың әлеуметтік желіде жеке платформалары бар, бұл қуантады. Сондықтан жаңа медиа мен дәстүрлі медиа арасында нақты шекара қою қиын. Менің ойымша, екеуі де өз құндылығын сақтап келеді. Дегенмен, дәстүрлі медиа біртіндеп ығысып жатқаны байқалады, бірақ оның орнына онлайн форматтағы газеттер мен журналдар келіп, өз аудиториясын сақтауда. Радио мен теледидар да әлі күнге дейін өзектілігін жоғалтқан жоқ. Көптеген адамдар жаңа медиа мен дәстүрлі медианы салыстырып, түрлі пікір білдіруде. Кейбіреулер жаңа медиа дәстүрлі медианы толық алмастырады деп санаса, басқалары екеуінің қатар дамып жатқанын айтады. Бұл пікірталаста ғалымдардың да көзқарасы әртүрлі. Мануэль Кастельс жаңа медианы «ақпараттық қоғамның негізі» деп атап, оның желілік қоғамды қалыптастырудағы рөлін ерекше бағалайды. Генри Дженкинс жаңа медианы «конвергенция мәдениеті» ретінде сипаттап, оның дәстүрлі медианы толықтырып, қолданушылардың белсенділігі мен шығармашылығын арттыруға ықпал ететінін айтады. Ал Маршалл Маклюэн жаңа медиа туралы «БАҚ – бұл хабарлама» тұжырымдамасы арқылы пікір білдіріп, оның қоғамға әсерін талдайды.

Қорытынды. Жалпы, жаңа медиа қоғамдағы қарым-қатынасты өзгертті және ақпараттың таралу жылдамдығын айтарлықтай арттырды. Екі медианың да өз артықшылықтары бар, сондықтан бұл салалардың қатар дамуы маңызды. Ол технологиялар адамның ойлау жүйесіне және қоғамның құрылымына әсер етеді деп есептеген. Клэй Ширки: Жаңа медианың әлеуметтік байланыстарды күшейтіп, ұжымдық әрекеттерді ұйымдастыруда тиімді екенін атап өтеді [9]. Жаңа медиаға қатысты ғалымдардың пікірлерін салыстырғанда, бірнеше маңызды тұжырым жасауға болады. Мануэль Кастельс жаңа медианың қоғамды желілік құрылымға айналдырғанын айтады. Бұл пікір Клэй Ширкидің жаңа медиа ұжымдық әрекеттер мен әлеуметтік байланыстарды күшейтеді деген ойымен үндеседі. Олардың ортақ тұжырымы – жаңа медиа қоғамның әлеуметтік құрылымын өзгертетін басты құрал. Генри Дженкинс жаңа медианы «конвергенция мәдениеті» ретінде қарастырып, оның дәстүрлі медиадан айырмашылығы – қолданушылардың белсенділігі екенін атап өтеді. Бұл Мануэль Кастельстің интерактивтілік пен жеке қатысымның күшеюі туралы тұжырымымен үйлеседі. Маршалл Маклюэн жаңа медианы технологиялық көзқараспен талдап, оның адамдардың ойлау жүйесін өзгерту қабілетін баса көрсетеді. Бұл пікір басқа ғалымдардың әлеуметтік және мәдени өзгерістерге бағытталған талдауларымен толықтырылады. Клэй Ширки жаңа медианың ұжымдық әрекеттерді ұйымдастырудағы рөлін ерекше атап өтеді. Бұл Мануэль Кастельстің желілік қоғам туралы теориясымен үйлеседі, бірақ Ширкидің пікірінде жаңа медиа тек ақпарат

таратумен ғана емес, нақты әрекеттерді жүзеге асырумен байланыстырылады. Жаңа медиа тек ақпарат тарату құралы ғана емес, ол әлеуметтік, мәдени және технологиялық трансформациялардың негізгі қозғаушы күші. Ғалымдардың пікірлерін біріктіре отырып, жаңа медианың артықшылығы – оның интерактивтілігі, желілік табиғаты және қолданушылардың белсенді қатысуы. Алайда, бұл артықшылықтармен қатар, медианың сапасы мен шынайылығына сын көзбен қарау қажеттілігі туындайды. Жаңа медиа қоғамды өзгертуде үлкен әлеуетке ие, бірақ оны тиімді пайдалану қоғамның саналы көзқарасына байланысты. Бұл ғалымдардың пікірлері жаңа медианың қоғамдағы рөлі мен ықпалына қатысты әртүрлі теориялық тұрғыларды ұсынады. Барлық пікірлерді ой елегінен өткізе отырып, жаңа медиа туралы өз көзқарасымды қалыптастырдым. Бұл – заманауи компьютерлік және коммуникациялық технологиялардың дамуымен пайда болған кибермәдениет. Жаңа медиа жарнама саласының болашағы ретінде де маңызды рөл атқарады. Бүгінде тұтынушылар мен компаниялар ақпаратты іздеу және тарату үшін жаңа медиа құралдарын кеңінен пайдаланады. Жалпы, жаңа медиа цифрлық форматтағы әртүрлі мазмұн түрлерін ұсынатын платформа ретінде танылады. Олардың әрқайсысы тұтынушыларға және басқа да бизнеске оңай қол жеткізе алатын құралдар. Жаңа медиа адамдарға жақсы әсер ету үшін қолданылған жағдайда жақсы бола алатын пікірге ие болуға мүмкіндік береді. Жаңа медиа – ақпарат алмасудың, байланыс орнатудың және шығармашылықты дамытудың заманауи құралы. Оның ерекшеліктері – интерактивтілік, жылдамдық және қолжетімділік. Дегенмен, ол жалған ақпарат, тәуелділік және жеке мәліметтердің құпиялығы сияқты мәселелерді де туындатады. Жаңа медиа қоғамды ақпараттандыру мен жаһандық байланысты нығайтуда үлкен рөл атқарады дегенмен, оны тиімді пайдалану үшін ақпаратты сын көзбен бағалап, цифрлық сауаттылықты арттыру қажет. Жаңа медиа – прогрестің көрінісі, бірақ оны тиімді әрі жауапкершілікпен қолдану маңызды. Интернет пен заманауи технологиялардың дамуы дәстүрлі бұқаралық ақпарат құралдарына, әсіресе, газеттерге үлкен әсерін тигізді. Бүгінде барлық ақпаратты интернет арқылы жылдам алуға мүмкіндік бар, сондықтан көптеген адамдар газет-журналдарды оқудан гөрі, жаңа технологияларға жүгінуде. Интернет пен әлеуметтік медиа сияқты заманауи платформалар дәстүрлі БАҚ-тан ерекшеленеді. Олар адамдар мен интернет арасындағы қарым-қатынасты нығайтып, қолданушыларға өз ойларын блогтар, веб-сайттар, бейнелер және басқа да сандық құралдар арқылы еркін жеткізуге мүмкіндік берді. Интернеттің қолжетімділігі мен ақпарат құралдарының цифрлануы жаңа медиаға сұранысты арттырып, оны қолданудың жаңа тәсілдерін қалыптастырды. Жаңа медиа үнемі өзгеріп, дамып отырады. Дегенмен, дәстүрлі медиа да өз құндылығын жоғалтқан жоқ. Ұлттық және қоғамдық сананы қалыптастырудағы оның рөлі әлі де маңызды. Жаңа медиамен бірге әрекет ете отырып, дәстүрлі медиа ақпарат таратуда өз орнын сақтай алады. Жалпы, жаңа медиа мен дәстүрлі медиа – бірін-бірі толықтыратын екі түрлі жүйе. Дәстүрлі медиа тұрақтылық пен сенімділікті білдірсе, жаңа медиа жылдамдық пен интерактивтілікті ұсынады. Болашақта бұл екі медианың үйлесімділігі олардың тиімділігін арттырып, қоғамның ақпараттық қажеттіліктерін толығымен қамтамасыз етеді деген сенім бар.

Пайдаланылған әдебиеттер тізімі:

1. Anderson C. W. (2013). *Digital Journalism*. SAGE Publications.
2. Pavlik J. V., McIntosh, S. (2015). *Converging Media: A New Introduction to Mass Communication*. Oxford University Press.
3. Bolter J. D., Grusin R. (2000). *Remediation: Understanding New Media*. MIT Press.
4. Маклюэн. М. *Понимание Медиа: Внешние расширения человека*. 1964. — Перевод с английского: В. Г. Николаев. — М., 2003. // *Электронная публикация: Центр гуманитарных технологий*. — 15.11.2008. URL: <https://gtmarket.ru/library/basis/3528/3563>
5. Castells M. (1996). *The Rise of the Network Society, The Information Age: Economy, Society and Culture, Vol. I*. Cambridge, MA; Oxford, UK: Blackwell

6. Мұртаза Ш. Империяның улы жемісі // Егемен Қазақстан, - 1994
7. Jenkins H. (2006). *Convergence Culture: Where Old and New Media Collide*. New York: New York University Press. 308 p.
8. Хабермас Ю. Структурная трансформация публичной сферы: Исследования относительно категории буржуазного общества / под ред. М. Беляева; пер. В. И. Иванова. — М.: Весь мир, 2016
9. Herman E., Chomsky N. (1988). *Manufacturing Consent: The Political Economy of the Mass Media*. New York: Pantheon Books. 412 p.

References:

1. Anderson C. W. (2013). *Digital Journalism*. SAGE Publications.
2. Pavlik J. V., & McIntosh, S. (2015). *Converging Media: A New Introduction to Mass Communication*. Oxford University Press.
3. Bolter J. D., & Grusin, R. (2000). *Remediation: Understanding New Media*. MIT Press.
4. McLuhan M. (1964). *Understanding Media: The Extensions Of Man*. 1st Ed.: McGraw Hill, 1964. – *Perevod s anglijskogo: V. G. Nikolaev. M., 2003. // Elektronnaya publikatsiya: Centr gumanitarnykh tekhnologiy. 15.11.2008. Retrieved from: <https://gtmarket.ru/library/basis/3528/3563>*
5. Castells M. (1996). *The Rise of the Network Society, The Information Age: Economy, Society and Culture, Vol. I*. Cambridge, MA; Oxford, UK: Blackwell
6. Murtaza Sh. (1994). *Imperiyanyñ uly zhemisi [The Poisonous Fruit of the Empire]* // *Egemen Kazakhstan*
7. Jenkins H. (2006). *Convergence culture: Where old and new media collide* (p. 308). New York: New York University Press.
8. Habermas J. (2016). *Strukturnaya transformatsiya publichnoy sfery: issledovaniya otnositel'no kategorii burzhuaznogo obshchestva [The Structural Transformation of the Public Sphere. An Inquiry into a Category of Bourgeois Society]*. Ed. by M. Belyayev. Trans. by V.I. Ivanov. Moskva: Ves' Mir
9. Herman E., Chomsky N. (1988). *Manufacturing Consent: The Political Economy of the Mass Media*. New York: Pantheon Books. 412 p.

БІЗДІҢ АВТОРЛАР

Архангельская Алла Мстиславовна – филология ғылымдарының докторы, славянтану кафедрасының профессоры, философия факультеті, Оломоуц қаласындағы Палацкий университеті (Чехия Республикасы), Id=57213609175, e-mail: alla.arkanhelska@upol.cz

Адибаева Шолпан Тимуровна – филология ғылымдарының кандидаты, доцент, қауымдастырылған профессор, Сәтбаев университетінің қазақ және орыс тілдері кафедрасы, Алматы, Қазақстан, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1043-3275>, e-mail: s.adibayeva@satbayev.university

Казабеева Виталия Алексеевна – филология ғылымдарының кандидаты, доцент, қауымдастырылған профессор, Сәтбаев университетінің қазақ және орыс тілдері кафедрасы, Алматы, Қазақстан, ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-2848-6843>, e-mail: v.kazabeyeva@satbayev.university

Кенжегалиева Меруерт Кайратовна – қазақ тілі мен әдебиеті кафедрасының магистранты, Қазақ ұлттық қыздар педагогикалық университеті, Алматы, Қазақстан, ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-8098-913X>, e-mail: meruertkenzhegalieva@gmail.com

Абишева Сауле Джунусовна – филология ғылымдарының докторы, профессор, Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті, Алматы, Қазақстан, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4497-0805>, e-mail: s.abisheva@mail.ru

Атембаева Гульнара Айдашевна – орыс тілі мен әдебиеті кафедрасының докторанты, Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті, Алматы, Қазақстан, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4376-5022>, e-mail: g.atembaeva@gmail.com

Хавайдарова Мехриниса Марсовна – филология ғылымдарының кандидаты, Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті, Алматы, Қазақстан, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2128-4236>, e-mail: mehrinisa_73@mail.ru

Бисенғали Зинол-Ғабден Қабиұлы – филология ғылымдарының докторы, профессор, әл-Фараби атындағы ҚазҰУ, Алматы, Қазақстан, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1503-2737>, e-mail: zinolgabden@hotmail.com

Жолдасқалиқызы Әсел – магистрант, Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Алматы, Қазақстан, ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-6854-5883>, e-mail: azholdaskalikyzy@mail.ru

Герчинска Данута – филология ғылымдарының докторы, профессор, Слупск қаласындағы Помор Университеті, Польша, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3225-2002>, e-mail: danuta.gierczynska@apsl.edu.pl

Казтаева Айымжан – әдебиеттану мамандығының 1 курс докторанты, Абай атындағы ҚазҰПУ, Алматы, Қазақстан, ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-9244-0384>, e-mail: aiym.kaztaeva@mail.ru

Тоқшылықова Гүлназ Базарбайқызы – магистр, Абай атындағы ҚазҰПУ, Филология факультетінің аға оқытушысы, Алматы, Қазақстан, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4116-5042>, e-mail: gulnaz_lit75@mail.ru

Нурақбаева Айгүль – магистрант, әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Алматы, Қазақстан, ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-6102-4548>, e-mail: aigulnurakbay@gmail.com

Мәтбек Нұрсұлу – магистрант, әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Алматы, Қазақстан, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3896-4310>, e-mail: nursulu.m@mail.ru

Оспанов Еділбай – филология ғылымдарының кандидаты, Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті, Алматы, Қазақстан, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2253-134X>, e-mail: ospanov.yedilbay@gmail.com

Мергенбаева Арайлым – орыс тілі мен әдебиеті кафедрасының магистранты, Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті, Алматы, Қазақстан, ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-5249-1144>, e-mail: mergenbayeva00@bk.ru

Тлеубекова Ботакөз Тургамбаевна – филология ғылымдарының докторы, профессор, Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті, Алматы, Қазақстан, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5186-3437>, e-mail: biko.1972@mail.ru

Жетписов Еділ – Абай атындағы Қазақ ұлттық университеті, қазақ тілі мен әдебиеті мамандығының 1-курс магистранты, Алматы, Қазақстан, ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-1072-1041>, e-mail: edilzhetpis@gmail.com

Умарова Акмарал Базархановна – магистр, Абай атындағы ҚазҰПУ, Филология факультетінің аға оқытушысы, Алматы, Қазақстан, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8528-4131>, e-mail: magenta_feels@mail.ru

Мадиев Сансызбай – филология ғылымдарының кандидаты, доцент, әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Алматы, Қазақстан, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3255-2689>, e-mail: sansyzbay.madiev@mail.ru

Шарапиева Рысалды – әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Баспагерлік-редакторлық және дизайнерлік өнер кафедрасының магистранты, Алматы, Қазақстан, ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-4590-0585>, e-mail: sharapievarysaldy@gmail.com

Мукашева Айнур Адилхановна – PhD докторанты, 1 курс. Л.Гумилев атындағы ЕҰУ, Астана, Қазақстан, ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-1965-8535>, e-mail: Wayintoenglish@yandex.ru

НАШИ АВТОРЫ

Архангельская Алла Мстиславовна – доктор филологических наук, профессор кафедры славистики Философского факультета Университета им. Палацког в Оломоуце (Чехия), Id=57213609175, e-mail: alla.arkhanhelska@upol.cz

Адибаева Шолпан Тимуровна – кандидат филологических наук, доцент, профессор кафедры казахского и русского языков, Сатпаев Университет, Алматы, Казахстан, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1043-3275>, e-mail: s.adibayeva@satbayev.university

Казабеева Виталия Алексеевна – кандидат филологических наук, доцент, профессор кафедры казахского и русского языков, Сатпаев Университет, Алматы, Казахстан, ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-2848-6843>, e-mail: v.kazabeyeva@satbayev.university

Кенжегалиева Мерuert Кайратовна – магистрант кафедры казахского языка и литературы Казахского национального женского педагогического университета, Алматы, Казахстан, ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-8098-913X>, e-mail: meruertkenzhegalieva@gmail.com

Абишева Сауле Джунусовна – доктор филологических наук, профессор, Казахский национальный педагогический университет имени Абая, г. Алматы, Казахстан, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4497-0805>, e-mail: s.abisheva@mail.ru

Атембаева Гульнара Айдашевна – докторант кафедры русского языка и литературы, Казахский национальный педагогический университет имени Абая, г. Алматы, Казахстан, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4376-5022>, e-mail: g.atembaeva@gmail.com

Хавайдарова Мехирниса Марсовна – кандидат филологических наук, Казахский национальный педагогический университет имени Абая, Алматы, Казахстан, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2128-4236>, e-mail: mechrinisa_73@mail.ru

Бисенгали Зинок-Габден Кабиұлы – доктор филологических наук, профессор, КазНУ им. аль-Фараби, Алматы, Казахстан, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1503-2737>, e-mail: zinolgabden@hotmail.com

Жолдасқалиқызы Асель – магистрант Казахского национального университета имени аль-Фараби, г. Алматы, Казахстан, ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-6854-5883>, e-mail: azholdaskalikyzy@mail.ru

Герчинска Данута – доктор филологических наук, профессор Поморского университета в Слупске, Польша, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3225-2002>, e-mail: danuta.gierczynska@apsl.edu.pl

Казтаева Айымжан – докторант 1 курса литературоведения, Казахский национальный педагогический университет имени Абая, Алматы, Казахстан, ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-9244-0384>, e-mail: aiym.kaztaeva@mail.ru

Токшылыкова Гульназ Базарбаевна – магистр, старший преподаватель факультета Филологии КазНПУ имени Абая, Алматы, Казахстан, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4116-5042>, e-mail: gulnaz_lit75@mail.ru

Нуракбаева Айгуль – магистрант Казахского национального университета имени аль-Фараби, г. Алматы, Казахстан, ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-6102-4548>, e-mail: aigulnurakbay@gmail.com

Матбек Нурсулу – магистрант Казахского национального университета имени аль-Фараби, г. Алматы, Казахстан, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3896-4310>, e-mail: nursulu.m@mail.ru

Оспанов Едилбай Толеубаевич – кандидат филологических наук, Казахский национальный педагогический университет имени Абая, г. Алматы, Казахстан, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2253-134X>, e-mail: ospanov.yedilbay@gmail.com

Мергенбаева Арайлым – магистрант кафедры русского языка и литературы Казахского национального педагогического университета имени Абая, г. Алматы, Казахстан, ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-5249-1144>, e-mail: mergenbayeva00@bk.ru

Тлеубекова Ботакоз Тургамбаевна – доктор филологических наук, профессор, Казахский национальный педагогический университет имени Абая, г. Алматы, Казахстан, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5186-3437>, e-mail: biko.1972@mail.ru

Жетписов Едилъ – Казахский национальный университет имени Абая, магистрант 1 курса, специальность Казахский язык и литература, Алматы, Казахстан, ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-1072-1041>, e-mail: edilzhetpis@gmail.com

Умарова Акмарал Базархановна – магистр, старший преподаватель филологического факультета КазНПУ имени Абая, Алматы, Казахстан, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8528-4131>, e-mail: magenta_feels@mail.ru

Мадиев Сансызбай – кандидат филологических наук, доцент, Казахский национальный университет имени аль-Фараби, Алматы, Казахстан, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3255-2689>, e-mail: sansyzbay.madiev@mail.ru

Шарапиева Рысалды – Казахский национальный университет имени аль-Фараби, аспирант кафедры издательского, редакционного и дизайнерского искусства, Алматы, Казахстан, ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-4590-0585>, e-mail: sharapievarysaldy@gmail.com

Мукашева Айнур Адилхановна – Phd докторант, 1 курс. ЕНУ имени Л. Гумилева, Астана, Казахстан, ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-1965-8535>, e-mail: Wayintoenglish@yandex.ru

OUR AUTHORS

Arkhangelskaya Alla – Doctor of Philological Sciences, Professor, Department of Slavic Studies, Faculty of Philosophy, Palacky University in Olomouc (Czech Republic), Id=57213609175, e-mail: alla.arkhanhelska@upol.cz

Adibayeva Sholpan – Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Professor of Kazakh and Russian Languages Department, Satpayev University, Almaty, Kazakhstan, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1043-3275>, e-mail: s.adibayeva@satbayev.university

Kazabeyeva Vitalia – Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Professor of Kazakh and Russian Languages Department, Satpayev University, Almaty, Kazakhstan, ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-2848-6843>, e-mail: v.kazabeyeva@satbayev.university

Kenzhegaliyeva Meruert – master's student of Kazakh Language and Literature Department of the Kazakh National Women's Pedagogical University, Almaty, Kazakhstan, ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-8098-913X>, e-mail: meruertkenzhegalieva@gmail.com

Abisheva Saule – Doctor of Philological Sciences, Professor, Abai Kazakh National Pedagogical University, Almaty, Kazakhstan, ORCID: 0000-0002-4497-0805, e-mail: s.abisheva@mail.ru

Atembayeva Gulnara – doctoral student of Russian Language and Literature Department of Abai Kazakh National Pedagogical University, Almaty, Kazakhstan, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4376-5022>, e-mail: g.atembaeva@gmail.com

Khavaidarova Mekhirnisa Marsovna – Candidate of Philological Sciences, Abai Kazakh National Pedagogical University, Almaty, Kazakhstan, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2128-4236>, e-mail: mechrinisa_73@mail.ru

Bisengali Kabiuli Zeinol-Gabden – Doctor of Philological Sciences, Professor, Al-Farabi KazNU, Almaty, Kazakhstan, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1503-2737>, e-mail: zinolgabden@hotmail.com

Zholdaskalikyzy Asel – master's student of Al-Farabi Kazakh National University, Almaty, Kazakhstan, ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-6854-5883>, e-mail: azholdaskalikyzy@mail.ru

Gierczyńska Danuta – Doctor of Philological Sciences, Professor, Pomeranian University in Słupsk, Poland, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3225-2002>, e-mail: danuta.gierczynska@apsl.edu.pl

Kaztayeva Aymzhan – doctoral student of 1st year of Literature Studies, Abai Kazakh National Pedagogical University, Almaty, Kazakhstan, ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-9244-0384>, e-mail: aiym.kaztaeva@mail.ru

Tokshylykova Gulnaz – Master, Senior Lecturer of Abai KazNPU, Faculty of Philology, Abai KazNPU, Almaty, Kazakhstan, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4116-5042>, e-mail: gulnaz_lit75@mail.ru

Nurakbayeva Aigul – master's student of Al-Farabi Kazakh National University, Almaty, Kazakhstan, ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-6102-4548>, e-mail: aigulnurakbay@gmail.com

Matbek Nursulu – master's student of Al-Farabi Kazakh National University, Almaty, Kazakhstan, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3896-4310>, e-mail: nursulu.m@mail.ru

Ospanov Yedilbay – Candidate of Philological Sciences, Abai Kazakh National Pedagogical University, Almaty, Kazakhstan, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-2253-134X>, e-mail: ospanov.yedilbay@gmail.com

Mergenbayeva Arailym – master's student of Russian Language and Literature Department of Abai Kazakh National Pedagogical University, Almaty, Kazakhstan, ORCID: <https://orcid.org/0009-0004-5249-1144>, e-mail: mergenbayeva00@bk.ru

Tleubekova Botakoz – Doctor of Philological Sciences, Professor, Abai Kazakh National Pedagogical University, Almaty, Kazakhstan, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-5186-3437>, e-mail: biko.1972@mail.ru

Zhetpisov Yedil – Abai Kazakh National University, 1st year master's student, specialty Kazakh Language and Literature, Almaty, Kazakhstan, ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-1072-1041>, e-mail: edilzhetpis@gmail.com

Umarova Akmaral – Master, Senior Lecturer, Faculty of Philology, Abai KazNPU, Almaty, Kazakhstan, ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8528-4131>, e-mail: magenta_feels@mail.ru

Madiyev Sansyrbay – Candidate of Philological Sciences, Associate Professor, Al-Farabi Kazakh National University, Almaty, Kazakhstan, ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3255-2689>, e-mail: sansyrbay.madiyev@mail.ru

Sharapiyeva Rysaldy – Al-Farabi Kazakh National University, postgraduate student of the of Publishing, Editorial and Design arts Department, Almaty, Kazakhstan, ORCID: <https://orcid.org/0009-0001-4590-0585>, e-mail: sharapievarysaldy@gmail.com

Mukasheva Ainur Adilkhanovna – PhD student, 1st year. L. Gumilyov ENU, Astana, Kazakhstan, ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-1965-8535>, e-mail: Wayintoenglish@yandex.ru